

28th

H.R. Kovács

Leclerc

A bihari ev. reformált egyházmegye

Nagyváradon 1884. január 9 és april 2—3 napjain

Oláh József egyházmegyei tanácsbíró és Ritoók Zsigmond egyházmegyei gondnok kettős elnöklete mellett tartott

közgyűléseinek és törvényszékének

J E G Y Z Ő K Ö N Y V E.

KIADTA :
K U N B É L A,
egyházmegyei jegyző.

NAGYVÁRAD,
NYOMATOTT HOLLÓSY JENŐ KÖNYVNYOMDÁJÁBAN,
1884.

A bihari ev. ref. egyházmegye Nagyváradon,
1884. jan. 9-én tartott rendkívüli közgyűlésének

JEGYZŐKÖNYVE.

Oláh József, mint legidősebb egyházi tanácsbíró és Ritoók Zsigmond egyházmegyei gondnok kettős elnöklete mellett, jelen voltak: Benedek László, Szabó Károly, Szokolay József, Biró János egyházi, — Szücs Lajos, Kiss Elek, Papszász Károly, Mezey Mihály világi tanácsbírák. Rácz Mihály világi jegyző. Szemes László és Kocsis József pénztárnokok és Hegyesi Márton ügyész.

Lelkészek :

Veress Imre, Hegedüs Ferencz, Boros Sándor, Makai Károly, Vadon Miklós, Csillag Lajos, Bugyi Sándor, Nádudvari Lajos, Bokros Benedek, Józsa Gábor, Szathmári László, Bugyi Mihály, Csepelyi Menyhért, Szigethi Elek, Könyves János, Nagy Sándor.

Képviselők :

Biharról: Szőke József, Méhes Károly, *Bojtról:* H. Pásztor János, *Csatárról:* Kathó Ferencz, Gerőcz Sándor, *F.-Vásárhelyről:* Pirinyi Sándor, Bélfenyéri József, *H.-K.-Kovácsiból:* Zathureczky Albert, Fülöp Sándor, *K.-Szántóról:* Szappanos Mihály, *Örvéendről:* Id. Lukács István, *Páptamásiból:* Fodor Sándor, Varga Pál. *Püspökiből:* Halász Sándor, Kis Gáspár, *Szalárdról:* Fodor Gyula, *Szent-Jánosról:* Fekete József, *Jákó-Hodosról:* Veres Sándor, Kendi József. — *A tanítóttestület részéről:* Juhász Lajos és Szabó Gyula. — *Tanítók:* Sziráki Béla, Nagy Imre, Engi Ferencz és számos hallgató.

Oláh József egyházi tanácsbíró s helyettes elnök buzgó imája után Ritoók Zsigmond egyházmegyei gondnok a gyűlést megnyitottnak nyilvánítván, néhány szóval érinti a rendkívüli közgyűlés igen fontos tárgyát, a püspökii ref. lelkészjelölés körül felmerült s Dajka András és társai püspökii lakosok által panaszolt szabálytalanságot: felkéri a jelenlevőket, miszerint a panaszt, valamint az azzal kapcsolatosan felmerült kérdéseket higgadt tárgyilagossággal bírálják meg s úgy hozzanak határozatot.

1. szám. Ritoók Zsigmond társelnök ezután szóval bejelenti azon körülményt, hogy Szabó István püspökii megválasztott lelkész úgy lelkészjelöltetéséről, valamint megválasztásáról írásban lemondott, továbbá, hogy a püspökii egyháztanács egy jegyzőkönyvet terjesztett be, melyben kijelenti, miszerint Szabó István lemondása folytán — ha t. i. az az egyházmegye részéről elfogadtatik — szükséges-e tárgyalás alá venni a Dajka András és társai püspökii lakosok által beadott panaszt, avagy nem? Kér ez irányban határozatot.

A bihari ref. egyházmegye rendkívüli közgyűlése egyhangulag elhatározza, hogy — eltekintve a Szabó István által beadott lemondási nyilatkozattól — miután a püspökii lelkészjelölésnél az egyházkerületi szabályzat szembeszökő módon megsértetett: a jelölést panaszoló iratot, valamint a kapcsolatos beadványokat, további megfelelő eljárás végett átteszi az egyházmegyei bírósághoz, mely ennek folytán következőleg alakult meg és pedig, miután az egyházi tanácsbírák egynek, Benedek Lászlónak kivételével mindannyian pályáztak a püspökii lelkészi állomásra s így a fennforgó kérdésben érdekelve voltak: Benedek László egyházi tanácsbíró és Ritoók Zsigmond egyházmegyei gondnok elnöklete alatt: Szücs Lajos, Kiss Elek, Papszász Károly s Mezey Mihály világi tanácsbírákból, kimondatván, hogy mivel a tanácsbírák egyenlő számmal vannak, Mezey Mihály legifjabb tanácsbíró a hozandó határozatnál csakis tanácskozási, de nem egyszersmind szavazási joggal fog birni.

2. szám. Az egyházmegyei bíróság a püspökii ref. lelkészjelölés és választás tárgyában hozott ítéletet elnök szóval

meghirdetvén, a közgyűlésen fölmerült a kérdés: mi történjék a Szabó István püspökii időközi lelkész beadványával, melyben úgy a jelölésről, valamint püspökii ref. lelkészül történt megválasztásáról lemond; továbbá: minő határozat hozassék a püspökii ref. egyháztanács 1884. évi január hó 7-én tartott gyűlése jegyzőkönyvére vonatkozólag, melyben az egyháztanács kijelenti, hogy Szabó István megválasztásához ragaszkodik s végül: rendeltessék-e el vizsgálat a Dajka András és érdektársai püspökii lakosok által beadott kérvényhez csatolt bizonyítványban felhozott vádakra nézve?

Miután a bírósági határozattal úgy a Szabó István, valamint a püspökii ref. egyháztanács beadványa elintézését nyertek: azok egyszerűen tudomásul vétetnek. Kimondja egyszersmind az egyházmegye, hogy mivel Szabó István kijelölése és megválasztatása a bíróság által megsemmisített: ez uttal nem látja szükségesnek a Dajka András és társai püspökii lakosok által beadott kérvényhez csatolt bizonyítványban felhozott vádak megvizsgálására intézkedni.

Miről Szabó István, a püspökii egyháztanács és Dajka András végzésileg értesítettnek.

3. szám. Olvastatott a bihari egyházmegye tiszti karának a püspökii ref. lelkészjelölésnél elkövetett nyílt törvény sértés folytán keletkezett lemondási nyilatkozata.

Miután az egyházmegye ez alkalommal arról értesült, hogy Gaál Imre esperes a lelkész-kijelölésnél a zsinati törvényben alapuló s az egyházkerület által kiadott szabályzatot megsértette, holott annak megtartása fölött kötelességszerűleg neki kellene őrködnie: ezért, de közelebb a püspökii ref. lelkész-kijelölésnél fölmerült s nyíltan panaszkodott eljárásáért: ellene a fegyelmi vizsgálat elrendelése végett, a tiszántuli egyházkerület püspöke, mint a fegyelmi bíróság elnökéhez fölterjesztést intéz, a fegyelmi vizsgálat eredményétől tevéen függővé a tisztikar: hogy kívánja-e továbbra is szolgálni az egyházmegyét, avagy nem?

Miről Gaál Imre esperes végzésileg értesítettik.

Mielőtt a közgyűlés berekesztetnék — tett indítvány folytán — nem mulaszthatja el a bihari egyházmegye: megragadni az alkalmat, hogy szeretett és tisztelt gondnokának, *Ritoók Zsigmondnak*, a legmagasabb helyről közelebb történt kitüntetése fölött, a legőszintébben érzett örömének kifejezést adjon s azt jegyzőkönyvében is megörökítse.

Őszinte örömet érez ezen egyházmegye egyrésztől azért, mert a királyi tanácsosi czimmal kitüntetett férfiúnak, habár kis körben, de a közjóra annál hatásosabban működő ernyedetlen buzgalma, elismerésre talált legfelsőbb helyen is; másrésztől pedig azért, mert a legfelsőbb kegy által adományozott kitüntetés fényes bizonyságul szolgál arra nézve, hogy az alkotmányos monarchiának, illetőleg alkotmányosan uralkodó apostoli *Királyunk Ő Felségének* nem a hiuság feldiszítésére vannak kitüntetései, hanem arra, hogy azokkal a szerényen, csendben működő egyének iránti magas elismerésének is kifejezést adhasson.

Eltesse a mindenható a kitüntetett férfit az emberi élet legvégső határáig, hogy — a családja iránti kötelességteljesítésén kívül — egyházát, egyházmegyéjét, a nevelésügyet, a társadalmat s így közvetve a hazát még sokáig szolgálhassa odaadó, tevékeny munkálkodásával.

Mindezen számok hitelesítették.

Jegyzette: Rác Mihály.

A bihari ref. egyházmegyei bíróság 1884. évi
január hó 9-én Nagyváradon tartott rendkívüli
ülésének

JEGYZŐKÖNYVE.

Jelen voltak :

Benedek László egyházi tanácsbíró és *Ritoók Zsigmond* egyházmegyei gondnok elnöklete alatt: *Szücs Lajos*, *Kiss Elek*, *Papszász Károly* és *Mezey Mihály* világi tanácsbírák.

1. szám. Elnök felhívása folytán: jegyző felolvassa a borsi ref. lelkészlakon 1883. évi november hó 8-án — a püspökii ref. egyház megüresedett lelkészi állomására pályázók közül, a kijelölés eszközlése végett alakult lelkész-jelölő bizottság ülésében felvett jegyzőkönyvet, melyben *Ercsey Dezső*, *Papszász Károly* s *Mezey Mihály* világi tanácsbírák egyhangulag kifogást emelnek *Szabó István* püspökii időközi lelkész jelölése ellen, mivel nevezett a törvény és egyházkerületi határozat megtartásával, a II-od osztályu lelkészi állomásra minősítettnek nem tekinthető s kéri a jegyzőkönyvet az egyházmegyei közgyűlés elé terjeszteni. Továbbá előterjesztetik *Dajka András* és érdektársai püspökii lakosoknak felszólamlásuk, illetve panaszuk a múlt évi december hó 2-án megejtett püspökii reform. lelkészválasztás s az annak alapját képező kijelölés megsemmisítése tárgyában.

Az előterjesztett iratokból s egyéb, a bizonyítási eljáráshoz szükséges adatokból megértvén a bíróság az ügy miben állását: mindenek előtt egyhangulag kimondja, hogy a lelkész-kijelölő bizottság törvényesen alakult meg; továbbá hogy *Szabó Ist-*

ván püspökii időközi ref. lelkész, a püspökii II-od osztályu egyházba kijelölhető nem volt, miért is az ő kijelölését s annak alapján történt megválasztatását egyhangulag megsemmisíti s miután többi részben a kijelölés szabályosan történt, a kijelölt négy lelkészre és pedig Oláh József hegyköz-kovácsii, Szabó Károly ártándi, Biró János örvéndi és Nagy Sándor váncsodi lelkészre a választást ezennel elrendeli, utasítván az esperest, miszerint a választásra vonatkozó további intézkedéseket, jelen határozat jogerőre emelkedése után tegye meg.

A Dajka András és társai által beadott panasz levélhez csatolt 50 frt Dajka Andrásnak visszaadatni rendeltetik.

Indokok:

1-ör. Törvényesen megalakultnak kellett kimondani a lelkész-jelölő bizottságot azért, mivel az egyházi tanácsbirák közül azok, kik a lelkészjelölő bizottságba kívannak küldve, mind a hárman pályáztak a püspökii ref. lelkészi állomásra s így a kijelölésben, mint érdekeltek részt nem vehettek; de különben is a törvény nem multhatatlanul követeli, hogy a kijelölésben az egyháziak, kivéve az elnök esperest vagy helyettesét, részt vegyenek.

II-or. Meg kellett semmisíteni a Szabó István jelöltetését és megválasztását azért, mert nevezett a zsinati törvények értelmében a tiszántuli ref. egyházkerület mult évi szept. 4-én s több napjain tartott közgyűlésén a lelkészek minősítése tárgyában hozott szabályrendelet szerint, nem vala püspökibe, mely II-od osztályu egyháznak van felvéve, kijelölhető és megválasztható; mert Szabó István, habár időközi lelkész gyanánt van is ideiglenesen alkalmazva: csak segédlelkészi minőségűnek tekintendő, a menyiben ő még lelkészül megválasztva sehol nem volt; mert Szabó István — mint ez a tiszántuli ref. egyházkerület Debreczenben 1879. évi ápril 19 s több napjain tartott közgyűléséről felvett jegyzőkönyv 24. szám alatti végzéséből kitünik — nem nyert kitünő lelkészi képesítést, már pedig a hivatolt szabályrendeletnek a II-od osztályu egyházakra

vonatkozó intézkedései e) pontja szerint nem kitünő képesítést nyert segédlelkész II-od osztályu egyházba csak 5 évi szolgálat után pályázhat, s Szabó Istvánnak az utolsó vizsga letételétől számítva még nincs 5 évi szolgálata és így tehát ő jelölhető és megválasztható nem is volt.

III-or. Fenn kellett tartani Oláh József, Szabó Károly, Biró János és Nagy Sándor jelölését, mert a lelkész kijelölő bizottság — mint fentebb indokolva előadatott — törvényesen alakult meg, mert az egyházi törvények 192. §-a rendelkezéséhez képest minden választásra, ha jelentkezők vannak, legalább 3, legfellebb 5 egyén jelölendő ki, mert a felsorolt lelkészek ellen felszólamlás, vagy kifogás nem adatott be, s azok a szabályzat kívánalmainak mindenkben megfelelnek.

Jelen határozat az egyházmegyei közgyűlés előtt meghirdettetvén, másolatban közöltetik Gaál Imre esperessel, Szabó István időközi lelkészszel, Dajka András és a püspökii ref. egyháztanácssal.

Ezen szám hitelesítettett.

Jegyzette: R á c z M i h á l y.

A bihari ev. ref. egyházmegye Nagyváradon,
1884. ápril 2—3-án tartott közgyűlésének

JEGYZŐKÖNYVE.

Oláh József, mint legidősebb tanácsbíró és *Ritoók Zsigmond* gondnok kettős elnöklete mellett jelen voltak: Szabó Károly, Biró János, Benedek László, Csillag Lajos egyházi, — Szűcs Lajos, Papszász Károly, Ercsey Dezső, Kiss Elek, Mezey Mihály világi tanácsbírák. — Kun Béla, Szigeti Elek egyházi, — Rácz Mihály, Miskolczy Árpád világi jegyzők. Kocsis József lelkészgyámoldai, — Nádudvari Lajos közpénztárnok. — Hegyesi Márton ügyész.

Lelkészek :

Ember Károly furtai, Szemes László szent-jánosi, Bokros Benedek h.-k.-száldobágyi, Szokolay József p.-ujlaki, Csepelyi Menyhért f.-vásárhelyi, Kecskeméti Lajos lesi, Szilágyi Márton csökmői, Bugyi Sándor j.-hodosi, Bugyi Mihály h.-k.-ujlaki, Nánásy Lajos m.-telkii, Józsa Gábor n.-szántói, Vadon Miklós nyüvedi, Szalai Pál h.-k.-pályii, Makay Károly élesdi, Könyves János kismarjai, Veres Imre paptamásii, Ember Pál m.-keresztesi, Boros Sándor fugyii, Nagy Sándor váncsodi rendes, Kincses István nagyváradai, Surányi Lajos furtai, Major Gyula siteri, Szokolay Béla szalárdi segédlelkészek. Debreczeni Gyula és Zsigmond Ferencz nagyváradai vallástanárok.

Képviselők :

Nagyváradról Jezerniczky Ferencz egyháztanácsos. *H.-K.-Korácsiból* Zatureczky Albert és Fülöp Sándor egyháztanácsosok.

Püspökből Halász Sándor gondnok és Sziics Imre egyháztanácsos. *M.-Telkiből* Nagy Ferencz gondnok. *Kis-Szántóról* Szappanos Mihály gondnok. *Síterből* K. Szél Mihály gondnok. *Bojtról* Csizmadia Imre gondnok és Pető Gáspár egyháztanácsos. *Kisjenőből* Kondor Endre gondnok és Takács Gábor egyháztanácsos. *P. Ujlakról* Bogár László és Bodizs Károly egyháztanácsos. — *Fugyiből* Székely Ferencz gondnok. *F. Vásárhelyről* Pirinyi Sándor gondnok, Szilágyi Bálint és Török Mihály egyháztanácsosok. *Papmásiból* Török József gondnok. *H.-K.-Kovácsiból* Szőke József, Méhes Károly, Sárközi Lajos, Makócsi Imre, Marjai Péter egyháztanácsosok.

A tanító testület részéről:

Juhász Lajos nagyváradai énekvezér és Szabó Gyula m.-telkii tanító, mint képviselők. Dankó Sándor n.-váradai énekvezér, Szabó Lajos, Nagy Károly, Sziráky Béla, Farkas János, Tóth Imre, Gáspár Sándor, Bokros István, Kalas György tanítók és más hallgatók.

Elnök Oláh József egyházi tanácsbíró rövid, de buzgó imádságot emelvén az egek urához Ritoók Zsigmond gondnok, annak kijelentésével, hogy a legutóbbi rendkívüli közgyűlés alkalmával esperes ur elnöki tisztének végeztetésére akadályozólag ható körülmények maiq is fenállanak s ebből folyólag az erre felkért legidősebb egyházi tanácsbíró Oláh József ur fogja, törvény és gyakorlat szerint a társelnöki széket betölteni: a gyűlést megnyitottnak nyilvánítja.

4. **szám.** Olvastatott Gaál Imre esperesnek az egyházmegyei közgyűléshez intézett jelentése melyben számot adván, a hivatalához 1883. évi nov. 23-tól 1884. évi márczius 1-ig, teljesítés végett érkezett különböző tárgyú felsőbb rendeletek szabály és gyakorlatszerű köröztetéséről; az 1883 ik évi közgyűlés megfelelő végzéseiben előírt elnöki megbízatásaiban való eljárásáról; a hivatalához érkezett s onnan menesztett ügyirati forgalomról; az országos ref. közalapról szóló törvény életbe léptetése végrehajtása elé gördült — többé kevésbé — az értetlenség, vagy kicsinyes önző érdekszülte, részben elháríthatatlannak látszó, részben tapintatos eljárással elhárítani sikerült akadályokról: felemlíti hogy az oly nagy hullámokat vetett püspöki lelkészjelölési ügynek — az illetékes elbírálásra hivatott testületek mellőzésével —

nyilvános térre vitele nem szolgált a vallás iránti kegyelet növelésére Majd a képesítési okmány szerzésére hivatalvesztés terhe alatt kötelezett kebelbeli tanítók csekély mérvű buzgalmának feltüntetése után, áttér az egyházmegyénket, a közel és legközelebb multban ért veszteségekre, felemlítvén boldog emlékezetű Papp Károly püspökii volt lelkész egyházmegyénk hosszú ideig közszeretett esperesének gyászos kimultát, néhai Ónody Sándor nyugalomra lépett b.-sz.-mártoni lelkész s közelebbről néhai Tóth József bihari lelkész s volt e. m. tanácsbíró halálát. — Végül a Szegő Kálmán bojti fitanító 1883. évben történt halálával, illetve annak kijelentésével zárván be a fájdalmas veszteségekről szóló tudósítását: felhívja az egyházmegyét, hogy a bojti ref. egyházat, az özvegy által ideiglenes működés végett oda hívott, előbb helyettes, most már rendes hivatalnokul elválasztott tanító uti költségének megtérítésére kötelezze.

Ezzel egyideűleg Oláh József tanácsbíró, a valódi részvét és meghatottság hangján jelentvén be, néhai Kis Beniámin szalárdi lelkész és volt e. m. tanácsbírónak, a gyűlés előtt pár nappal történt elhunytát: felhívja az egyházmegyét, hogy minden elhunyt jeleseink iránti kegyeletének, szokásos módon jegyzőkönyvileg adjon kifejezést.

Esperes időszaki jelentése — különös intézkedést igénylő s a gyűlés tárgysorozatába beosztott pontjainak kivételével — tudomásul vétetvén: elhunyt jeleseink emléke jegyzőkönyvileg megörökíteni határoztatik.

5. szám. Első helyen említett elhunyt jelesünk b. e. *Papp Károly* volt esperes emlékének, a közönségesség színvonalán annyira túlemelkedő s közismeretű érdemeinek némi méltánylatául s a halálában egyházmegyénket ért fájdalmas veszteségből folyó kegyeletes részvét kifejezésére, jegyzőkönyvünkben egy gyászkezetbe foglalt emléklap szentelése indítványoztatván:

egyházmegyei közgyűlésünk az emberi és keresztyéni erényekben oly gazdag, nemes szív áldozatkészségével annyira tündöklő, ama evangeliumi elvet: „*aki közületek első akar lenni: legyen a ti szolgátok,*” saját szerény magahordozásával megvalósító, egyházkormányzati működésében a bölcsességet tapintattal a szigort szeretettel egyesíteni tudó, fáradhatatlan buzgósággal ékes, köztudományos és jótékony intézetek virágoztatásában csüggedetlenül munkás, közszeretet karolta egykori jelesének vesztése feletti mély fájdalmát jegyzőkönyvileg kifejezve a dicsőült férfinak, mind haláláig hűnek és igaznak emlékezetére külön gyászlapot szentel jegyzőkönyvében.

6. szám. Felolvastatott az állandó szavazatbontó bizottságnak I. N.-Váradon 1883. szept. 27-én felvett jegyzőkönyve, mely szerint az egyházmegyei egyházi tanácsbiróságra Csillag Lajos 20, Szokolay József 12 szavazatot; a közpénztárnokságra Nádudvari Lajos 30, Makay Károly 11 szavazatot nyervén: tanácsbíróul *Csillag Lajos*, — közpénztárnokul *Nádudvary Lajos* megválasztatott.

II. Ugyanezen bizottság beterjeszti N.-Váradon 1883. decz. 17-én felvett jegyzőkönyvet, mely szerint az egyházi és világi jegyzőre beérkezett szavazatokból, egyházi jegyzőségre Szigeti Elek 18, Szilágyi Márton 10, Nagy Sándor 8, Bokros Benedek 2, Nánásy Imre és Szemes László 1—1 szavazatot; a világi jegyzőségre pedig Miskolczy Árpád 22, K. Nagy Sándor 11. Dr. Kiss Ferencz 2, Kovács Jenő, Papp János, Dr. Miskolczy Mihály, Rigó Ferencz és Osváth Imre 1—1 szavazatot nyervén: *Miskolczy Árpád* megválasztatott, míg az egyházi jegyzőségre általános többséget senki nem nyervén: újabb szavazásra Szigeti Elek, Szilágyi Márton és Nagy Sándor tűzettek ki.

III. Ugyancsak a szavazatbontó bizottság beterjeszti a N.-Váradon 1884. márcz. 7-én felvett jegyzőkönyvet, mely szerint az egyházi jegyzőségre nézve már másodszor elrendelt szavazatok felbontatván: Szigeti Elek 24, Nagy Sándor 10 és Szilágyi Márton 8 szavazatot nyert — s így *Szigeti Elek* megválasztatott. —

Megjegyeztetik, hogy az 1-ső jegyzőkönyv szerint nem szavazott Darvas és F.-Vásárhely; a 2-ik jegyzőkönyv szerint pedig nem szavazott B.-Sz.-Márton, K.-N.-Rév, P.-Told; a 3-ik jegyzőkönyv szerint nem szavazott H.-K.-Kovácsi.

Örömmel veszi tudomásul és erősíti meg egyházmegyénk *Csillag Lajos* tanácsbíró, *Nádudvari Lajos* közpénztárnok, *Miskolczy Árpád* és *Szigeti Elek* jegyzőknek megválasztatását s őket az eskü letételére híván fel, azt midőn letették s székeiket az egyházmegye jó kívánatai között elfoglalták: *Csillag Lajos* tanácsbírónak — ki igéri, hogy Isten segítségével igyekezni fog a reá bizottaknak megfelelni — azon áldozatkészségét, mely szerint tanácsbírói székének elfoglalása emlékére, az egyházmegyei lelkészgyámolda javára 50 ftot adományoz, melynek lefizetéséig az illető kamatra magát kötelezi, az egyházmegye midőn örömmel fogadja, egy-

szersmind a szives adományozónak jegyzőkönyvi köszönetet szavaz s egyuttal ezen végzésről, a gyámoldai pénztárnokot, mihez tartás végett értesíti.

A nem szavazott egyházak az illető birsáig elmarasztaltatnak s erről Nádudvari Lajos közpénztárnok végzésileg értesítendő.

7. szám. Kun Béla egyházmegyei könyvtárnok, hivatkozván számos elfoglaltatása miatti indokokra, melyek a könyvtárnokságot megnehezítik, tisztségeről lemond s kéri helyének betöltésére nézve intézkedni.

Az indokolt lemondás elfogadtatik s a könyvtárnokság betöltése még e gyűlés folyamán eszközlendőnek határoztatik.

8. szám. Egyházmegyei levéltárnok választása szükségeltetvén :

a levéltár ideiglenes gondozásával már eddig is megbizott Kun Béla n.-váradi lelkész egyházmegyei levéltárnoknak állandóan megválasztatik, ki is a reá bizott köteleességek hű teljesítésének ígérete mellett a levéltárnokságot készséggel elfogadja.

9. szám. Kérdésbe tétetvén, hogy a lelkészjelölő bizottság nem lenne-e újból megalkotandó :

Minthogy az 1883 ik évi aug. havában választott egy évi tartamra : e tekintetben jelenleg intézkedés szüksége fenn nem forog.

10. szám. Néhai Pap Károly volt csökmői lelkész Ilona nevű árvája részére, annak jelenlegi gyámja Vásárhelyi István, kérelmezi a gyámdíjat 1881. ápril 24-től számítva folyóvá tétetni. Kapcsolatosan felolvastatik Kocsis József gyámpénztárnok e tekintetbeni azon véleménye, mely szerint a fentebbi kérelmet, mint jogosulat teljesíthetőnek véli.

Pap Ilona árva részére 1881. ápril 24-től a gyámdíj folyóvá tétetik s erről Kocsis József gyámpénztárnok, nemkülönben folyamodó gyám Vásárhelyi István végzésileg értesittetik.

11. szám. Kocsis József gyámpénztárnok azon indítványa, hogy a nagyváradi egyház — miután két lelkésze van, s esetleg két özvegy foghat gyámdíj iránt igényt tartani — két gyámilletéket, tehát 8 frtot fizessen :

Mint teljesen okadatolt indítvány elfogadtatik,

s jövőre nézve a nagyváradai egyház ezen végzés teljesítésére utasítatik.

Miről a nagyváradai egyháztanács értesítendő.

12. szám. Szemes László a néhai Varga Istvánról kezeség folytán reá maradt tartozásnak, az özvegy gyámoldábóli részletes visszatartását kérelmezi.

Az egyházmegye szavazattöbbséggel a kérelmet — a már egyszer hozott határozatával megegyezően — legismét nem teljesíthetőnek nyilvánítja s erről folyamodó Szemes Lászlót értesíttetni rendeli.

13. szám. Oláh József tanácsbíró és Hegyesi Márton ügyész, mint egyházmegyei kiküldöttek beterjesztik a n.-váradai egyházban 1883. évi szeptember 30-án történt lelkészválasztásnál felvett jegyzőkönyvet, mely szerint N.-Váradra *Dombi Lajos* kémeri lelkész egyhangulag megválasztatott.

Dombi Lajos a fenálló törvények pontos megtartása mellett választatván meg: a nagyváradai egyház egyik lelkészi állomásában ezennel megerősíttetik, a bekebelezési díjnak közpénztárba leendő beszolgáltatására lelkész és egyház utasítatván.

Miről Dombi Lajos, a n.-váradai egyház s Nádudvari Lajos közpénztárnok értesíttetnek.

14. szám. Nagy Sándor váncsodi lelkész és Papszász Károly tanácsbíró, mint egyházmegyei kiküldöttek beterjesztik a *B.-Sz.-Mártonban* 1883. nov. 11-én történt lelkészválasztásnál felvett jegyzőkönyvet, mely szerint Lévai Mihály debreczeni segéd-tanár 73 s Nagy Elek b.-sz.-mártoni s. lelkész 34 szavazatot nyervén: Lévai Mihály 39 szavazattöbbséggel megválasztatott.

A választás a fenálló törvények megtartásával történvén meg: Lévai Mihály a b.-sz.-mártoni lelkészi állomásban ezennel megerősíttetik, lelkész és egyház a bekebelezési díjnak a közpénztárnokhoz leendő befizetézére felhivatván, miről Lévai Mihály, a b.-sz.-mártoni egyház, s Nádudvary Lajos értesíttetnek.

15. szám. Az egyházmegyei könyvtárnok megválasztását az egyházmegye elrendelvén:

Könyvtárnokul *Dombi Lajos* nagyváradai lelkész ezennel megválasztatik s egyuttal Szabó Károly, Benedek László és Szücs Lajosból álló küldöttség megbizatik, hogy a könyvtárt Kun Béla volt könyv-

tárnoktól átvevén azt Dombi Lajosnak leltár mellett adja át.

Miről Dombi Lajos s küldöttségi elnök Szabó Károly és Kun Béla értesítendő.

16. szám. Olvastatott főtiszt. Révész Bálint püspök urnak Ritoók Zsigmond egyházmegyei gondnokhoz küldött azon leirata, mely szerint az egyházmegye folyó évi január 9-ki 3-ik sz. a. végzése alapján, a Gaál Imre esperes ellen kért fegyelmi vizsgálatot, amiatt, mert körülírva az indokok, miknek folytán a fegyelmi vizsgálat kérelmeztetik, nincsenek, el nem rendelheti s csak akkor fog hivatalából kifolyólag intézkedni, ha az egyházmegye ez ügyben részletes okadatolás mellett intéz hozzá felterjesztést.

Az egyházmegyei közgyűlés továbbra is egyhangulag ragaszkodik azon felterjesztéséhez, melyben a főtiszt, püspök urtól, Gaál Imre esperes ellen, a fegyelmi vizsgálat elrendelését kérelmezte s annak tiszteletteljes megemlítése mellett, miszerint a mult rendkívüli közgyűlés által, e tárgyban hozott végzésének szövegezését csupán a kedélyek további elkeseredésének mellőzése indokából tartotta ezen egyházmegye általánosságban: a felolvasott püspöki leiratban foglaltaknak eleget teendő, a fegyelmi vizsgálat kérelmezése indokainak részletezéseül a következőket terjeszti elő:

1-ször. A nagyváradi jelölésnél Gaál Imre esperes, több érdemes pályázó mellőzésével, Vincze Ödönt — ki hosszabb ideig segédlelkészi minőségben oldala mellett működött, kiről tehát okvetlenül tudnia kellett, hogy miképpen osztályoztatott a lelkészképesítési vizsgálatokon, miként Szabó Károly, Biró János és Ercsey Dezső egyházmegyei jelölők előterjesztéséből értesült az egyházmegye — kijelöltette, holott annak pályázati kérvénye csupán egy lelkészképesítési bizonylattal volt felszerelve; kijelöltette pedig azon indokolással, hogy a bemutatott első lelkészképességi bizonylat is épen olyan kitűnő, mint a bemutatott második lelkészképességi bizonylat, már pedig ezen állítás — miként az 1881. évi egyházkerületi közgyűlés, 22. számú végzése igazolja — a valóval homlokegyenest ellenkezik,

miből következtethető, hogy Gaál Imre esperes, az egyházmegyei jelölők jóhiszeműségének szándékos félrevezetésével, az egyházi zsinati törvények alapján, a lelkészjelölésre vonatkozólag hozott egyházkerületi szabályok s ezzel esperesi esküjének megsértésével oly egyént jelöltetett II-od osztályu egyházba a lelkézségre, a ki jelölhető nem volt.

II-or. A püspökii jelölésnél, miként arról, már az ügy tárgyalásán is meggyőződött ezen egyházmegyei közgyűlés, Szabó István püspökii segédlelkészt — ki csak 5 évi szolgálat után lett volna jelölhető II-od osztályu egyházba, már pedig Szabó István a 2-ik vizsgát 1879. april havában tette le — a jelölésnél működött Ercsey Dezső, Papszász Károly és Mezey Mihály egyházmegyei jelölők jegyzőkönyvileg kifejezett tiltakozása daczára, a püspökii egyház három jelölő tagjával együtt jelölte s ez által is miként az előbbi esetben, az egyházkerületi szabályokat megsértette.

Ezek azon indokok, melyeknek alapján ezen egyházmegye, Gaál Imre esperes ellen a fegyelmi vizsgálat elrendelését kérte és ismét kérelmezi, mely indokolt végzés a főt. püspök urhoz ezennel felterjesztetni rendeltetik.

17. szám. Az egyházmegyei közpénztárnak Nádudvari Lajos kezéhez leendő átadása szükséges lévén:

az átvétel, illetve átadással Csillag Lajos, Benedek László és Hegyesi Márton megbizatnak, jelentésük még e gyűlés folyamán bevéartván.

18. szám. Olvastatott a bihari ref. egyház előjáróinak folyamodványa, melyben néhai Tóth József volt lelkészük f. évi márcz. 21-én történt elhalálozása alkalmából, nevezett lelkészüknek egyházuk községében eltöltött 32 éves buzgó működését némileg méltányolni óhajtván: a három kiskoru gyermekkel és minden vagyon nélkül hátramaradt özvegye részére, a jövő 1885-ik évi ápril hó 24-ig terjedő lelkészi javadalom adományozását kéri, oly feltétel alatt, hogy az özvegy ezen kegyeleti év alatt saját költségén tartandó segédlelkésszel végeztethesse a lelkészi teendőket. —

Eltekintve az ezen egyházmegye közönsége által eltörölt és most a folyamodó egyházközség részéről

felvett kegyeleti év kérdésétől, — miután a törvény és egyházkerületi szabályok értelmében az ujonnan választott lelkészek állomásukat, választásuk ideje csonka évének végén foglalhatják el, a jelen felforgó esetben pedig a folyó évi márcz. hó 20-áni elhalálozás folytán megürült lelkészi állomásnak folyó évi ápril hó 24-éig, választás útján leendő betöltése, a pályázati hirdetés és kijelölés folytán követelt törvényszerű eljárásoknak mellőzése nélkül egyáltalában nem eszközölthetik: ez okból kijelenti ezen egyházmegyei közgyűlés, hogy a jövő 1885. évi ápril hó 24-éig, mint a csonka év végéig járó lelkészi összes javadalom, különben is az elhalt lelkész özvegyét illeti, — önként értetvén, miként a bihari ref. lelkészi állomás törvényszabta idő alatt leendő betöltése iránti szükséges intézkedések az esperes által megteendőek lesznek.

Mely határozat, a bihari ref. egyházzal tudomás és özvegy Tóth Józsefné értesítése végett közölni rendeltetik.

19. szám. Előterjesztetett a máramaros-szigethi hely. hitv. lyceum kormányzó tanácsa által 1883. évi június 9-én, az ottani főiskolai építkezés érdekében kibocsátott *szózat*, kegyes adományok gyűjtése iránt.

Miután ezen megkeresés és aláírási ív az esperes által, az egyházmegye területén elezőleg köröztetett: tudomásul vétetik.

20. szám. Olvastatott a bihari ref. lelkészi kar 1883. évi nov. hó 27-én Nagyváradon tartott egyetemes értekezlete jegyzőkönyvének kivonatilag közgyűlésünk elé terjesztett 6-ik száma, mely szerint az egyházmegye felkérendő oly végzés hozatalára, melyben az anyaegyházak presbyteriumai feljogosíttatnának — a zsinat törvényileg gondozni kötelezett fiók egyházban lakó hivekre némi csekély adó kivethetésére:

Az egyes presbyteriumok hatáskörébe tartozván minden — úgy a fiók egyházak tagjai által viselni tartozott adókivetése is, ily értelmű eljárásra hivatnak fel az egyházak, felmerülő panaszok esetén lehetővé helye egyedül az egyházmegye beavatkozó intézkedésének.

21. szám. Ugyanannak 7-ik száma, mely szerint az egy-

házi törvény 223 §-a értelmében közalap iránti járulékának huszszorosát lefizetett családfő közalap irányában fizetés mentessé leendő egyenes utódjára s az egyes családfőiben hasonlóul eljáró egyházközségek illeték mentességének tartama felől határozott felvilágosítást kér.

Az orsz. egyházi törvény 9. § a értelmében, a törvényt magyarázás joga, magát a törvényhozó zsinatot illetvén, egyházmegyénk a felvetett kérdések tárgyalásába nem bocsátkozik.

22. szám. Ugyanannak 8-ik száma, mely szerint az egyházmegyeileg szervezett számonkérő szék megbizandó lenne egy az egyházi községek minden viszonyait lehetőleg felölelő és az egyöntetűség szempontjából felette kívánatos költségelőirányzati és számadási rovatos mintaivek készítésére.

A számvevőszék, a szükségessé vált rovatos mintaivek elkészítésére ezennel felhivatik. Miről a szék elnöke végzésileg értesítettik.

23. szám. Ugyanannak 10. száma, melyszerint a számadást vizsgáló bizottságok figyelme felhivandó lenne, hogy szabályszerű eljárásuk alkalmával a fő súlyt — nem csupán a számcsoportozatok helyességére, de és főképpen a jelzálogi és egyébbb biztosítékok mibenlétére helyezvén, a netalán veszélyeztetett követelések biztosítására esetről esetre tegyen indítványt.

A közgyűlés előzőleg már ily értelemben határozván, erre a számadást vizsgáló küldöttségek figyelme újból felhivatik.

24. szám. Ugyanannak 11. számú kátározatában foglalt azon indítványa, mely a közpénztári alapszabályoknak oly nemű módosítását óhajtja, hogy a tartozásaikat jelzálogilag nem biztosított lelkészadósok, a közpénztár egész követelését 3 év alatt multhatatlanul letörleszteni tartozzanak :

az indítvány elfogadtatik, s ilyen értelemben történő eljárásra közpénztárnok utasítottatik.

25. szám. Olvastatott Gaál Imre esperes közalapról szóló jelentése, mely szerint a járulék kivetését felhívás után is megtagadott egyházakba, gongnok urral egyetértőleg küldöttségeket menesztett.

Helyeslő tudomásul vétetik.

25. szám. Olvastatott a p.-toldi egyházban a közalap ügyében eljáró küldöttségnek jelentése, mely szerint az egyház tagjai által 31 frt 80 kr. önköntesen elvállaltatott, illetve kivet-

tetett, s ezzel kapcsolatban, hogy mérsékelten felszámított költsége 8 frt 50 krt tesz.

Az örvendetes eredmény tudomásul vétetik, küldöttség fentebbi összegben felszámított költsége megállapittatik, — utasítatván a p.-toldi reform. egyház, az orsz. egyh. törvény 28. §-a 14. pontjának szem előtt tartásával, — a nevezett összegnek 15 nap alatti kifizetésére.

27. szám. Előterjesztetett a p.-ujlaki egyházban megjelent küldöttségnek azon negatív eredményt jelző beadványa, mely szerint nevezett egyház tagjai, önkéntesen nem, csak hivatalosan eszközölt kivetés útján hajlandók az országos közalap járulékát fizetni.

Jelentő küldöttség előterjesztése tudomásul vétetvén, a hivatalból leendő kivetés eszközlésére Kiss Elek és Biró János t. birák kiküldetnek, az előző s most megbizott küldöttség felszámítandott költségeinek egyetemleges viselésére, a fentebbi számban hivatolt törvény értelmében azok köteleztetvén, kik eljárásukkal a hivatalos kiküldetéseket mellőzhetlenné tették.

28. szám. Furta és Darvas ref. egyházak, az 1880. évi szipoly-kár, mint közgazdasági csapásra, utóbbi ezenfelül küszöbön álló s elkerülhetetlen építkezésre hivatkozással — a közalap tartozás alól 1883, az utóbbi 1884. évről is — felmentetésük felsőbb helyeni kieszközlését kéri.

A convent elvi megállapodása szerint, a közalap terhei viselésére nem az egyes egyházak, mint testületek, hanem az azokban élő egyes családok fejei lévén a törvény által elkötelezve, s ebből folyólag az egyházak mint testületek felmenthetők nem lévén: az egyházmegye nem tartja magát jogosítottnak, sem a felmentés, sem annak eszközöltetésére, — minél fogva nevezett egyházak, a törvény és annak végrehajtásához adott utasításban előírt szabályszerű eljárásra utasítatnak.

29. szám. A közalapra vonatkozó beérkezett ajánlati összegek összehasonlító elbirálására, esperes elnöklete alatt Szabó Károly, Biró János, Oláh József, Szigeti Elek, Papszász Károly, Kiss Elek, Szücs Lajos és Hegyesi Márton kiküldetnek.

Miről elnök esperes jelen végzés által értesittetik.

30. szám. Tárgyalás alá vétetett a püspökii ref. egyház beadványa, melyben használhatatlan leányiskolája eladását, s a befolyt vételárból csak részben fizethetett, 3000 frtba került, s a püspökii 1174. sz. t. j. könyvben 375 sz. a. szép háznak leányiskolául megvételét bejelentvén — a kötött adás-vevési szerződés utólagos megerősítését s hason czélból a főt. egyházkerület elé terjesztését kéri.

Egyházmegyénk az adásvételt megerősítvén, ezen ügyet hasonló czélból az egyházkerületre pártolólág felterjesztetni határozza.

31. szám. A váncsodi, p.-tamásii és darvasi egyházak beterjesztett takaréknagytári alapszabályaiknak megerősítését kérvén :

véleményes jelentés s javaslat tétel végett egyházmegyei ügyész elnöklete alatt gyám és közpénztárnokoknak kiadatnak, jelentésök annak idejében elvárattván.

32. szám. A kismarjai ref. egyház, régi pártfogósági (patronatus) s több százados usus által szentesített joggal Kis-Marja város részéről élvezett, s törvényesen is biztosított évi javadalmazását bejelentvén :

Egész örömmel vétetik tudomásul s erősítetik meg.

33. szám. Előterjesztetett a váncsodi ref. egyház és Rác Lajos ottani volt lelkész özvegye között létrejött egyesség a néhai Csapó Lajosné által részben a váncsodi ref. egyház, részben az ottani lelkész özvegye, részben pedig a községbeli bába részére végrendeletileg hagyományozott ugynevezett Sebestyén-féle ház használati módja iránt.

Ezzel kapcsolatosan tárgyalás alá vétetett a váncsodi ref. egyház folyamodványa, melyben tekintettel arra, hogy a néhai Csapó Lajosné által hagyományozott fentebbi ház évi jövedelme annak fentartási és tatarozási költségeit távolról sem fedezi ; annak eladását engedélyeztetni kéri oly feltétel alatt, hogy a befolyandó vételár 5 részre osztatván, $\frac{5}{5}$ része az özvegy lelkész nő, $\frac{1}{5}$ része az egyház és $\frac{1}{5}$ része a bába részére ítéltesse.

Miután a jelen kérelmek elbírálásának alapjául szolgáló végrendelet és a hagyomány tárgyát képező fekvőség telekkönyvi birtok iva be nem mutatott, — mielőtt érdemleges határozat hozatnék. Nagy Sándor váncsodi lelkész utasíttatni határoz-

tatik, hogy úgy a végrendelet másolatát, valamint a szóban forgó házra vonatkozó telekkönyvi birtokívet Hegyesi Márton egyházmegyei ügyészhez mielőbb küldje be.

Nevezett ügyész az összes iratok kiadása mellett pedig ezennel megbizatik, hogy az említett adatoknak kezéhez érkezése után, úgy a bemutatott egyesség levélnek, valamint az eladás engedélyeztetésének kérdésében, az összes iratok visszajuttatása mellett, a legközelebbi egyházmegyei közgyűlésre, tegyen véleményes jelentést. Miről Hegyesi Márton ügyész és Nagy Sándor váncsodi lelkész végzésileg értesíttetnek.

34. szám. A n.-váradi ref. egyháztanács felterjeszti jóváhagyás végett, az általa és az egyházközségi közgyűlés által is elfogadott olaszii toronyterv és költségvetést, s az erre vonatkozólag Rimanóczy Kálmán építésszel megkötött szerződést. Kapcsolatosan beterjesztetik azon pótmunkálatról költségvetés is, mely a meglevő toronyalap megerősítésére vonatkozik.

A bemutatott toronyterv és költségvetés s az e tekintetben kötött szerződés az egyházmegye által jóvá hagyatik, a pótmunkálatról szóló költségvetés elbírálásába azonban az egyházmegye, — minthogy a 14 napi fellebezési idő az egyházközségi közgyűlés tartása óta még nem járt le, — jelenleg nem bocsátkozik. Ezen végzésről a n.-váradi egyháztanács értesíttetni rendeltetik.

35. szám. Veres Imre paptamásii lelkész jelenti, hogy a régebben kétségessé vált magtári kölcsönöket rendbe hozta, legnagyobb részben befizettetés, egy esetben pedig az által, hogy az adósságot az illetőnek vagyonára betábláztatta.

Kapcsolatosan előterjesztetik a paptamásii kitatarozott templomra és új fedéllel ellátott toronyra tett költségekről szóló számadás, mely szerint az összes munkálat 1037 forint 96 krajczárba került.

Tudomásul vétetik.

36. szám. Hegyesi Márton egyházmegyei ügyész, a Kola-féle 500 forintos lelkészgyámoldai hagyatéokra vonatkozólag jelent.

Minthogy az egyházmegye az özvegygyel kötött egyességet nem ismeri, megbizza Hegyesi Márton

ügyészt, hogy az egyességet másolatban szerezzé meg s annak értelmében járjon el, jelentése be-
váratván.

37. szám. A bojti egyház kéri Farkas Sándor ideig-
lenes tanítónak — kit az egyháztanács megválasztott — meg-
erősítését.

Farkas Sándor a bemutatott egyháztanácsi vég-
zés és tanítói oklevelek alapján állandóan megerő-
sítettik, a bekebelezési díjnak közpénztárba leendő
befizetésére tanító és egyház köteleztetvén. — Ezen
végzésről a bojti egyháztanács, Farkas Sándor és
Nádudvari Lajos közpénztárnok értesítettik.

38. szám. Beterjesztettek a bizottságilag megvizsgált és
helyben hagyott 1883—84-ik évről vezetett következő szá-
madások:

I. Gaál Imre esperes számadása, mely szerint:

Bevétel	3046.26
Kiadás	3055.97
Tulkiadás	<u>9.71</u>

II. Kocsis József lelkészgyámoldai pénztárnok számadása,
mely szerint:

Bevétel	31,970.11
Kiadás	31,637.68
Maradvány	<u>332.43</u>

A pénztár állása:

Tőkepénz 93 kötvényen . . .	19,327.24
Tizennégy takarékp. könyvön .	7,090.15
Pénztár maradvány a Szücs Lajos- féle 200 frttal	532.43
Pénztár állása	<u>26,949.82</u>

III. Szemes László közpénztárnok számadása, mely szerint:

Bevétel	10,229.44
Kiadás	9,818.65
Maradvány	<u>410.79</u>

A pénztár állása :

Tőkepénz 37 kötvényen	6,935.20
Takarékpénztárban	1,111.55
Pénztári maradvány	410.79
Pénztár állása	<u>8,457.54</u>

IV. Kun Béla könyvtárnok számadása, mely szerint :

Bevétel	326.80
Kiadás	260.65
Maradvány	<u>66.15</u>

A pénztár állása :

Kötvényekben	340.—
Takarékpénztárban	110.—
Pénztári maradvány	66.15
Pénztár állása	<u>516.15</u>

V. Szabó Lajos tanítógyámoldai pénztárnok számadása,
mely szerint :

Bevétel	531.80
Kiadás	530.40
Maradvány	<u>1.40</u>

A pénztár állása :

Takarékpénztárban	8082.37
Pénztári maradvány	1.40
Pénztár állása :	<u>8083.77</u>

VI. Ugyancsak Szabó Lajos tanítóegyleti pénztárnok számadása,
mely szerint :

Bevétel	100.88
Kiadás	35.27
Maradvány	<u>65.61</u>

A pénztár állása :

Takarékpénztárban	294.63
Pénztári maradvány	65.61
Pénztár állása	<u>360.24</u>

Mindezen számadások, a vizsgáló bizottságok által már helyben hagyatván: esperes és illető pénztárnokok az 1883/4-ik évi számadás terhe alól, a szokásos fentartással, ezennel felmentetnek, a számadások egy példánya köröztetni, egy példánya pedig és a közpénztárnok által benyújtott közalapra vonatkozó okmányok, a levéltárba tétetni rendeltetnek.

39. **szám.** A pénztárvizsgáló bizottság a kismarjai ügyben működött küldöttség költségében, a közpénztárból kifizetett 6 frtnak visszatérítését javasolván:

miután a kismarjai lelkész, nem különben Kiss Elek és érdektársai, az egyházmegyének 1883. április 4—6-ig tartott közgyűlése 36-ik száma szerint, a vizsgálati költségekben elmarasztaltattak: az egyházmegyei pénztár által előlegezett ezen 6 frtot egyenlő arányban, 14 nap alatt annyival is inkább szolgáltatassák be a közpénztárba, mert ellenesetben ellenök a törvény szigora fog alkalmaztatni.

Ezen végzésről a kismarjai egyház lelkésze, Könyves János és Kiss Elek, érdektársait is illetőleg, értesíttetni rendeltetnek.

40. **szám.** Ugyancsak a pénztárvizsgáló bizottság indítványozza, a Tóth József-féle 21 frtos könyvtári alapítvány behajtását.

A bihari egyháztanács ezennel utasíttatik, hogy volt lelkészük, néhai Tóth József által, az egyházmegyei könyvtár részére tett 21 frtos alapítványt, esetleg hátralékos kamataival együtt, az özvegy Tóth Józsefnét illető évi fizetésből, felelősség terhe alatt vonja le s azt az egyházmegyei könyvtárnoknak még ez év folyamán adja át.

Miről a bihari egyháztanács végzésileg értesíttetik.

41. **szám.** Ugyancsak a pénztárvizsgáló bizottság felhívja az egyházmegye figyelmét, a néhai Ercsey Zsigmond-féle 100 frtos be nem fizetett könyvtári ajánlatra nézve.

Minthogy Ercsey Géza ur, néhai Ercsey Zsigmond ur iránti kegyeletből megigérte, hogy ezen 100 frtot kifizetendi, azonban ígéretének még ez ideig eleget nem tett s minthogy az egyházmegye

az elhunyt atya iránti kegyeletes fiui érzülettől reményli is, hogy Ercsey Géza ur ígétét beváltandja: megbizsa Hegyesi Márton egyházmegyei ügyészt, hogy a békés kiegyenlítést megkísérteni, annak eredményhez nem jutása esetében pedig a további intézkedést megtenni sziveskedjék, jelentése a jövő közgyűléshez bevaratván.

Miről Hegyesi Márton, az alapítványi irat kapcsában végzésileg értesittetik.

42. szám. A közpénztárnok által indítványoztatván, hogy a fugyi-vásárhelyi egyháznál levő népiskolai alapítványból 200 írt költsöntőke az egyház által, az alapnak visszatérítették:

ezennel Hegyesi Márton ügyész s a közpénztárnok megbizatnak, hogy az indítvány keresztülvitele czéljából, előbb békés uton, ennek eredményhez nem vezetése esetében pedig a törvény szigora szerint intézkedjenek.

Miről Hegyesi Márton ügyész, Nádudvari Lajos közpénztárnok értesittetnek.

43. szám. Indítványoztatván, hogy az egyházmegyei ügyész, minden folyamatban levő pénztári peres ügyről, a közgyűléshez rendes jelentést adjon be:

Hegyesi Márton ügyész felhivatik, hogy az egyházmegye által magáévá tett ezen indítvány értelmében járjon el. — Miről Hegyesi Márton értesittetik.

44. szám. Indítványoztatik, hogy az egyházmegyei könyvtár alaptőkéje, egészben vagy részben, könyvek bevásárlására forditassék.

Az indítvány feletti tanácskozás s a feletti véleményadásra, az egyetemes lelkészértekezlet megkerestetni határoztatik, e végzésről, egyetemes értekezleti elnök Gaál Imre esperes értesittetvén.

45. szám. A közpénztárnak Szemes Lászlótól átvétele s Nádudvari Lajoshoz átadásával megbizott küldöttség megbizatásának eleget tévén: bemutatja jelentését.

Tudomásul vétetik s az átvételi elismervény levéltárba tétetni rendeltetik.

46. szám. A szent-jánosi egyháztanács beterjeszti jóváhagyás végett azon határozatát, melyben Kalas György fitanítónak, saját felelőssége és általa leendő dijjazás mellett, egy se-

gédtanító alkalmazását, — tekintve Kalas György hajlott korára — megengedte.

Tekintettel a felhozott indokokra, az egyháztanács határozata megerősítettik, s erről a szentjánosi egyháztanács és Kalas György fitanító végzésileg értesítettik.

47. szám. Szemes László közpénztárnok azon véleményét terjeszti be az özvegy Sorbán Jánosné, Lukács Erzsébet alapítványa ügyében, miszerint mondja ki az egyházmegye, hogy az 1884. január 1-én rendelkezés alá jött 144 frt 19 krból, mint kamatból, 66 frt Varga István volt lelkész gyámoldai tartozásába, a jelenlegi m. telkii lelkésznek 78 frt, 6 frt 19 kr pedig az alap eddigi adójába fordíttassék.

Tekintettel arra, hogy az alapítvány egy évi kamata 60 frt már néhai Varga István életében lejárt és befolyt, ezen 60 frt Varga István hagyatéki tömege helyett a néhai Varga István lelkészgyámoldai tartozásába kiutaltatik s annak kifizetésére a közpénztárnok utasíttatik. — Egyebekben az indítvány egész terjedelmében elfogadtatik, s e tekintetbeni intézkedés végett, e végzésről Kocsis József gyám és Nádudvari Lajos közpénztárnok, a m. telkii egyház lelkésze Nánási Lajos értesíttetni rendeltetnek.

48. szám. Szokolay József p.-ujlaki lelkész azon indítványa, hogy az orsz. közalap tartozásainak kivetése és behajtása az adóhivatalok útján eszközöltetni kéretik:

mint az ide vonatkozó törvény szellemével mérőben ellenkező — mellőztetik.

49. szám. Olvastatott Szemes László szentjánosi lelkész indítványa, melyben tekintettel azon nagyfontosságú sőt döntő befolyásra, melyet a lelkészi állomások kisebb vagy nagyobb mérvű javadalmazása, a lelkészválasztások alkalmával, a minősítés tekintetéből a zsinati törvények értelmében gyakorol, s tekintettel azon körülményre, hogy a bihari ref. egyházmegyében a lelkészi állomások megejtett felbecslése, némely helyeken a bérlevelek felhasználása nélkül, csupán a lelkész bejelentésén alapult, — elhátároztatni kívánja, miszerint a kebelbeli egyházak lelkészi állomásainak a bérlevelek felhasználásával, a tényleges viszonyoknak megfelelő igazságos felbecslése a törvényszerű egyházlátogatóságra bizassék; utasítandó lévén az egyházlátogatóság, hogy eljárása

eredményét egy táblázatos és részletes kimutatásba foglalva, a canonszerű látogatás utáni első egyházmegyei gyűlésre felülvizsgálat végett terjessze be.

Miután a lelkészi állomások osztályozása minden törvényben előírt tényezők meghallgatása és befolyása mellett csak a múlt évben állapított meg, miután továbbá a lelkészi állomások felbecslése, illetőleg osztályozása első sorban magukat a lelkészeket érdekli, — miután végezetre a lelkészi állomásoknak eddig megállapított, és a tényleges viszonyoknak megfelelő javadalmazása között netalán fenforgó különbözetet, az ügy nagy fontosságának érzetétől áthatva, és minden érdekelt tényezők véleményének meghallgatása után kívánja ezen egyházmegyei közönség kiegyenlíteni, illetőleg a lelkészi állomások megállapított osztályozását megbolygatni; — mindezen indokoknál fogva, mielőtt érdemleges határozat hozatnék, — a beadott indítvány, jelen végzés kíséretében az egyetemes lelkészi értekezlethez oly felhívással rendeltetik áttétetni, hogy a vidéki lelkészi körök véleményét is meghallgatva, a lelkészi bérlevelek s általán véve az ügy elbirálásának alapjául szolgálható adatokat beszerelve: — a szóban forgó indítvány, illetőleg a lelkészi állomások újbóli osztályozása tekintetében véleményes javaslatot tegyen.

Miről Gaál Imre esperes végzésileg értesíttetni határoztatik.

50. szám. A váncsodi ref. egyház folyamodványa, melyben ottani birtokos, de Gráczban lakó Tárczy Sándort a templom építési költségből reá, birtokaránylagosan kivetett 954 frt 96 kr megfizetésére egyházmegyei határozattal felhivatni kéri.

Kapcsolatosan előterjesztetik Tárczy Sándor gráczy lakos folyamodványa, melyben a váncsodi ref. egyháztanács által kirótt toronyépítési költség terhe alól magát felmentetni kéri.

Végezetre felolvastatik a váncsodi ref. egyháztanácsnak ezen folyamodásra adott válaszirata.

Az egyházi törvények 15 §-ából kifolyólag az egyházközségi illetőség elbirálásánál az illetőnek polgári községi illetőségi helye lévén irányadó; — miután a bemutatott iratokból felfolyamodó polgári

illetőségi helye kétségtelen bizonyossággal ki nem tűnik, — miután továbbá az esetre is, ha felfolyamodónak váncsodi ref. egyházitagi minősége s ekként egyházi adófizetési kötelezettsége megállapíttatnék, a másod sorban határozat tárgyát képező azon körülmény felderítésére nézve, vajjon a templom építési kivetési kulcs helyesen állapíttatott-e meg? s különösen felfolyamodóra e czím alatt igazságos arányban lett-e az adó kiróva? éppen semmi bizonyíték és adat be nem terjesztetett — annál fogva mielőtt érdemleges határozat hozatnék: a váncsodi ref. egyház utasíttatik, hogy

1-ör. A felfolyamodó Tárcezi Sándornak polgári illetőségét e tekintetben kisserzendő hatósági bizonylat bemutatásával igazolja.

2-or. A mennyiben a zsinati törvények 231. §-a értelmében az egyházi adókivetés az addig is fenállott gyakorlat szerint eszközözlendő: felhivatik a nevezett egyházközség, miként mutassa ki és igazolja, hogy jogosítva volt-e a más községben lakó birtokosokra egyházi adót kivetni az eddigi gyakorlat alapján és mily kulcs szerint?

3-or. Végül meghagyatik az említett egyháznak, hogy a templomépítési költségvetésre és a kivetési kulcs arányának megállapításra vonatkozó iratokat terjessze be, az ügy állását előtüntethető részletes jelentés kíséretében.

Miről a váncsodi ref. egyházközség végzésileg értesíttetni rendeltetik.

51. szám. A lessi, kakucsi, k. n -révi és fugyivásárhelyi egyházak orsz. közalapból segélyeztetésök érdekében, a magyar orsz. ev. ref. egyházi közalap végrehajtó bizottságához intézett folyamodványaik pártoló figyelembe vételét s illetékes helyére juttatását kérvén:

mint kellően felszerelt kérvények a főt. egyházkerület elé pártolólag felterjesztetni határoztatnak, különösen is fölhivatván a főt. egyházkerület figyelme, hogy ezen most említett egyházainkat mint a melyek az őket körül özőnlő nemzetiségek behatása, — áldatlan lakhelyük terméketlen sivársága, s ebből folyó anyagi szegénységük, továbbá csekély létszá-

muk miatt — elzüllenek, az egyetemes ref. egyház és nemzetre nézve menthetetlen elpusztulásnak vannak kitéve — kellő gyámolítás és hathatós segély esetén pedig — mind a nemzeti nyelv, mind a ref. vallás megannyi őrállói, végvárai lehetnének, s így a két legszentebb eszmény: nemzet és vallás fentartására missio szerű szerep vitelére hivatottak — a maga részéről is nyomatékos pártfogása s ajánlata kíséretében, az orsz. közalap végrehajtó bizottságának kitűnő figyelmébe ajánlani ne terheltessék.

Gaál Imre esperes, az okmányok mellékleteinek szabályszerű hitelesítésére s együttesen a főt. egyházkerület elé juttatásáért jelen végzés által felhivatik.

52. szám. Major Gyula siteri ref. segédlelkész, annak előadása mellett, hogy a siteri egyházban 4 hó óta segédlelkészi minőségben van alkalmazva, — kéri magát a bihari ref. egyházmegyébe bekebeleztetni.

Tekintetbe véve, miszerint a kérvényre vezetett esperesi igazolvány szerint folyamodó bizonyítványai teljesen rendben levők: annál fogva a kérelem teljesítésével Major Gyula segédlelkészi minőségben a bihari reform. egyházmegyébe ezennel bekebeleztetik.

Miről folyamodó Major Gyula főnöke Séra Ferencz siteri lelkész útján értesítettik s egyidejűleg most nevezett lelkész utasítottik, hogy a bekebelezési díjat az egyházmegyei közpénztárba mielőbb fizesse be.

Mely határozat Séra Ferencz siteri lelkész és Nádudvari Lajos borsi lelkész és közpénztárnokkal tudomás és alkalmazkodás végett közöltetik.

53. szám. Matólczy Gyula sonkolyosi ref. tanító, tekintettel 15 éves működésére, kéri magát egy jobb fi- vagy leánytanítói állomásra alkalmaztatni.

Tudomásul vétetvén: esetleges figyelembe vétel végett Gaál Imre esperesnek kiadatni határoztatik.

54. szám. A folyó évi ápril 26 s esetleg következő napjain tartandó egyházkerületi közgyűlésre egyházmegyei képviselők kiküldetése szükségeltetvén:

Az egyházmegye képviseletével a f. évi ápril

26 s esetleg következő napjain tartandó kerületi közgyűlésre Szabó Károly egyházi és Szűcs Lajos világi tanácsbírák ezennel kiküldetnek s megbízó leveleik az elnökség által kiállítandók.

Mindezen számok hitelesítették.

A 6-tól 17-ig, 34, 36-tól 47-ig és 54 számig jegyzette
Kun Béla.

A 4, 5, 20-tól 32-ig, 48, 51 számig jegyzette Szigethi Elek.

A 18, 19, 33, 35, 49, 50, 52, 53 számokat jegyzette
Miskolczy Árpád.

Betűrendes tárgymutató.

	Szám
Állandó szavazatbontó bizottság jelentése	6
Bihari özvegy lelkésznő ügye elintéztetik	18
Bojti tanítóul Farkas S. megerősítettik	37
Dombi Lajos nagyváradai lelkészül megerősítettik	13
Dombi Lajos e. megyei könyvtárnokká választatik	15
Ercsey Zsigmond-féle könyvtári alapítvány	41
Esperesi jelentés tudomásul vétetik	4
Esperesi fegyelmi ügy	3 és 16
Esperesi közalapról való jelentés	25
Fiókegyházak adóügye anyaegyházra tartozik	20
Furtai és darvasi egyház közalapügye	28
Fugyivásárhelyi iskolaalapítvány befizetendő	42
Kalas György segédtanítót alkalmazhat	46
Kerületre képviselők küldetnek	54
Kismarjai pátronátusi ügy	32
Kismarjai ügybeni költségügy	39
Kola-féle alapítványi ügy	36
Költségelőirányzati és számadási mintaügy	22
Könyvek vétele egy. lelk. értekezletre tartozik	44
Közalapi ajánlatok felülbírálandók	29
Közalapi huszszoros befizetés ügye	21
Közalaphoz folyamodó egyházak kérelme	51
Közpénztár Nádudvari Lajosnak átadandó	17
Közpénztár Nádudvari Lajosnak átadatott	45
Kun Béla könyvtárnok lemondása	7
Kun Béla levéltárnokká választatik	8
Lelkeszi díjlevelek megbecsülendő	49
Lelkészelölő bizottság újból nem alkotandó	9
Lévay Mihály b.-sz.-mártoni lelkész megerősítettik	14
Máramaros-szigeti lyceum ügye	19
Major Gyula siteri segédlelkész bekebeleztetik	52

Matolcsi Gyula jobb állást kér	53
Nagyváradí egyház gyámdíjügye	11
Nagyváradí toronyterv helyben hagyatík	34
Pap Károly halálának emlékezete	5
Pap Ilonának a kért gyámdíj megadatík	10
Paptamási templomügy	35
Pénztári peres ügyekről ügyész jelentsen	43
Püspökii leányiskolai adásvétel	30
Püspökii lelkészválasztás ügye a bírósághez tétetik s az ítél is 1 és 1	2
Püspökii lelkészválasztás	2
P-toldi egyház közalapügye	26
P-ujlaki egyház hasonló ügye	27
Sorbán Jánosné-féle alapítványügy	47
Számadások helyben hagyatnak	38
Számvizsgáló bizottság tüzetesen jelentsen	23
Szemes László, Varga Istvánérti kezességi ügye	12
Szokolay József közalapi indítványa elvettetík	48
Tóth József-féle 21 frtos könyvtári alapítvány ügye	40
Jelzálogilag nem biztosított költsönök ügye	24
Váncsodi egyház és Tárczy Sándor közötti ügy	50
Váncsodi egyház adásvevési ügye	33
Váncsod, Paptamási és Darvas tak. magtári alapszabályai	31

